

ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCĂ ÎN DOBROGEA ÎN DEZBATERILE ADUNĂRII DEPUTAȚILOR (1886). ANALIZA LUI ALEXANDRU MARGHILOMAN

*Dr. Luminița GIURGIU**

Un pas important în modernizarea și apropierea organizării și practicii judiciare dobrogene cu cea din restul țării s-a făcut prin Legea asupra organizării judecătorești din Dobrogea, promulgată prin Decretul Regal nr. 1085 din 29 martie 1886¹.

În zilele de 6 și 7 martie 1886, Adunarea Deputaților a luat în dezbatere proiectul de lege privind organizarea judecătorească în Dobrogea. La acest nivel, analiza a fost făcută de delegați constituiți în șapte secțiuni și anume: Secțiunea I-a: Grigore Vulturescu, Secțiunea a II-a: Vasile Iepurescu, Secțiunea a III-a: Petre Botzan – președinte, Secțiunea a IV-a: Anastasie Sava, Secțiunea a V-a: Al. Marghiloman, Secțiunea a VI-a: Ion Pazu și Secțiunea a VII-a: C. Filitis.

În plen, proiectul de lege a fost prezentat de Grigore Vulturescu². Argumentele în favoarea actului normativ au fost:

„1) o economie bugetară și 2) «dorința de a asimila pe cât se poate mai mult organizarea justiției din Dobrogea cu aceea din județele din ceastălaltă parte a țării».

Economia se impunea prin faptul că după experiența făcută până acum s-a dovedit că actuala organizare este un adevărat lux. În această provincie sunt 9 judecătorii cu competență de tribunale de întâia instanță, câte una în fiecare reședință de subdiviziune administrativă și 9 tribunale mahomedane și un tribunal de apel în Tulcea. Pentru personalul acestor

*Comisia Română de Istorie Militară.

¹La 11 noiembrie 1878 a fost promulgat și publicat în „Monitorul Oficial” nr. 252 din 12 noiembrie 1878, *Regulamentul de administrație publică asupra organizațiunii judecătorești, competenței și procedurii autorităților judecătorești din Dobrogea*, care este primul document vizând organizarea unor servicii publice în regiunea dintre Dunăre și Marea Neagră. Regulamentul statua următoarele principii: apropierea cât mai mult posibil a justiției de justițiabili; a se căuta în primul rând împăcarea părților; alăturarea judecătorilor de profesie, de persoane alese delocutori și care, cunoscând obiceiurile populației, să lumineze magistrații în chestiunile defapt; luarea în vedere a intereselor diferitelor naționalități acolo unde populația era amestecată; a ține seama de anumite credințe religioase ale musulmanilor.

² Vulturescu Grigore absolvent al Facultăților de Litere și Filosofie și de Drept de la Bruxelles; doctor în Drept (1863); deputat de Olt; director și redactor al publicației „Monitorul Oficial” (1868); membru fondator al Ateneului Român din București.

autorități judecătorești se alocă pentru leafă 265.680 lei + chirii, aresturi, materiale etc., în total 286.020 lei.

Această cheltuială nu este cerută de trebuințele reale ale populației din această parte a țării.

Numărul relativ foarte mic al afacerilor judecătorești din fiecare an, nu comportă un aparat judecătoresc atât de costisitor. Unele tribunale nu au judecat niciun proces pe zi.

Singurele mai ocupate au fost tribunalele din Tulcea, Babadag și Constanța, la care cuprinzând afacerile corecționale și de simplă poliție, nu au trecut de 2-3 pe zi.

Spre a realiza o economie bugetară rațională s-a redus în mod simțitor personalul acestor autorități judecătorești; s-au menținut judecătoriile comunale cu mici modificări și cele mahomedane reduse la 2; s-au transformat judecătoriile de primă instanță din Măcin, Babadag, Sulina, Hârșova, Silistra Nouă, Medgidia și Mangalia în simple judecătorii de ocol; s-au menținut în Tulcea și Constanța, câte un tribunal de primă instanță cu competența obișnuită a tribunalelor de județe din țară; s-a prevăzut desființarea tribunalului din Tulcea, dându-i-se atribuțiile sale Curții de Apel din Focșani.

Cu aceste transformări s-a obținut o economie anuală de 124.800 lei, fără ca interesele justițiabililor să sufere și fără să se aducă vreo piedică mersului regulat al justiției.

S-a atins și scopul de a cuprinde Dobrogea în cadrul organizării judecătorești din țară prin noua împărțire a instanțelor judecătorești. Această asimilare nu a fost completă pentru că s-a ținut seamă de particularitățile locale, care fac indispensabile oarecare diferențe și impun dispoziții speciale. A trebuit să se păstreze tribunalele mahomedane, căci prin desființarea lor s-ar fi lezat sentimentele și credințele religioase ale unei populații destul de numeroase.

Pe de altă parte, numărul relativ mic al proceselor și mica lor importanță, nu permitea constituirea autorităților judecătorești din această provincie cu un personal tot atât de numeros și complicat ca la autoritățile judecătorești din cealaltă parte a țării și tot din această cauză s-a căutat a se simplifica și mecanismul tuturor acelor judecătorii și formelor de procedură”³.

Câteva articole au suscitât interesul lui Alexandru Marghiloman și anume:

„**La art. 3** [Procedura înaintea acestor judecătorii va fi cea următoare. Reclamantul se va adresa în scris sau verbal către primarul

³ „Monitorul Oficial” nr. 59 din 11 martie 1886, pp. 916-917.

comunei cu cerere de a chema înaintea judecătoriei pe acela cu care are prigonire, arătând și obiectul prigonirii].

Domnilor deputați,

Înainte de a vă supune critica pe care o comportă o parte din acest articol 3, să-mi dați voie să ridic în sânul d-voastre un protest asupra modului cum se constituie comitetul de delegați și cum în genere deliberază. Sunt mulți dintre noi care, însărcinați fiind de a reprezenta părerea secțiunilor lor, au fost adeseori obiectul unei adevărate pretențiuni din partea colegilor lor. Nu știu a cui este vina; însă este un caz personal pe care am onoare a-l supune d-voastre, și care când mă plâng, nu mă plâng că s-au trecut cu vederea drepturile dlui Marghiloman⁴, colegul d-voastre, ci că s-au jignit drepturile unei secțiuni întregi, pe care dl Marghiloman a fost însărcinat să o reprezinte.

Am avut onoarea să fiu delegatul Secțiunii a cincea în legea asupra Focșanilor; n-am fost chemat, sau cel puțin, în convocarea ce am primit pentru a ne întruni nu mi s-a arătat nici ziua, nici locul unde avem a ne întruni noi delegații. Legea a trecut, am lăsat-o să treacă, și aceasta cu cât mai mult că onor președintele comitetului de delegați m-a asigurat că a avut bunăvoință să mă caute. Aceasta nu o pun la îndoială; însă cu *Monitorul* pot proba că eram aci și la ridicarea ședinței.

Cazul se reînnoiește cu legea de față. Eu am voit și de astădată, tot pentru luminarea mea, să asist la dezbaterile comitetului de delegați. Dar ce se întâmplă? Găsesc lucrarea terminată, un proces-verbal inform, nu avea dată; erau 5 rânduri puse sub semnătura președintelui, că delegații au primit proiectul de lege și au numit raportor pe dl Vulturescu. Alegerea a fost bună; de eram în comisiune, aș fi votat și eu pentru agerul nostru raportor. Însă având un stoc de observațiuni de făcut, nu am putut să fac ce trebuia, și astăzi sunt nevoit, pentru cestiuni foarte neînsemnate de redacție, să cer atențiunea d-voastre, independent de chestiunea de principiu.

⁴Marghiloman Alexandru (n. 27 ianuarie 1854, Buzău-d. 10 mai 1925, n. Buzău); tatăl Iancu Marghiloman, mama Irina Izvoranu; absolvent al Colegiului „Sfântul Sava” din București, al Facultății de Drept și al Înaltei Școli de Științe Politice din Paris; judecător la Tribunalul Ilfov (1879), avocat (1881), avocat al statului (1884); deputat în Colegiul I Buzău; membru marcant al Partidului Conservator al cărui președinte a fost (1914-1925); la începutul activității sale politice a făcut parte din gruparea conservatoare junimistă; ministru al Justiției (martie-noiembrie 1888; decembrie 1891-octombrie 1895), al Lucrărilor Publice (noiembrie 1888-martie 1889; noiembrie 1889-martie 1890), al Afacerilor Străine (iulie 1900-februarie 1901); al Internelor (decembrie 1910-martie 1912) și al Finanțelor (octombrie 1912-decembrie 1913); prim-ministru (martie-octombrie 1918); partizan al intrării României în război alături de Puterile Centrale; obligat de situația politică creată în urma înfrângerii României, și-a sacrificat cariera politică semnând cu Germania Pacea impusă de la Buftea-București (1918).

Eu văd în discuțiunea acesta un ce foarte dezaproabil, aceea că trebuie să ne ocupăm în ședință publică a redacta un text de lege, lucru care cere multă reflexiune, și de aceea rog pe d-nii deputați să ia act de protestele mele, ca cel puțin pentru viitor să se dea o garanție acelor care au onoare să reprezinte secțiunile lor că vor avea timpul necesar în comitetul delegaților să discute și să exprime opiniunile secțiunii sale.

Trec acum, dlor, la art. 3. Proiectul acesta care întocmește procedura ce trebuie urmată înaintea judecătoriilor comunale are o eroare de frază care conține într-însa un precedent amenințător.

Aci se zice: «Reclamantul se va adresa în scris sau verbal către primarul comunei cu cerere de a chema înaintea judecătoriei pe acela cu care are prigonire, arătând și obiectul prigonirii».

Această procedură verbală este foarte periculoasă. Dacă vă veți da seama de economia legii, veți vedea că judecătoria comunală poate să fie compusă de un primar. Ei bine, ar fi foarte periculos ca să lăsați ca și chemarea părților să se facă în mod verbal, oral rămânând el singurul și ultimul judecător de a aprecia dacă toate formalitățile s-au îndeplinit; prin această procedură mi se pare că este a lăsa justițiabilii la discrețiunea primarului și cazul atunci este cu atât mai amenințător cu cât veți vedea că acest judecător comunal are facultatea de a judeca și afaceri corecționale foarte mari, pe când dreptul acesta nu-l dați primarilor din România.

Apoi, binevoiți de comparați pe primarii din România cu cei din Dobrogea și veți vedea că diferența este foarte mare, deși chiar cei de la noi nu ne inspiră multă încredere, dar totuși, din zi în zi îi găsim mai mulți pe calea pe care voim a-i avea.

Dacă legiuitorul român n-a crezut că este bine să dea primarilor din țară, care sunt sub controlul imediat al persoanelor cu autoritate, să la dea dreptul să judece în asemenea cazuri singuri și după voința lor, atunci de ce voiți ca primarii din Dobrogea, care sunt mult mai inferiori pe lângă ai noștri, să aibă această facultate? Judecătoriile comunale din România sunt judecătorii absolut de această treaptă ca acestea pe care le înființăm în Dobrogea. Ce se zice prin art. 21 din legea actuală? Se zice că atunci când cineva pornește pâră contra cuiva trebuie să facă plângerea, petițiunea în scris, și când acela care reclamă nu știe carte, trebuie să se adreseze la primar, care să-i dea pe cineva care să-i scrie în prezența lui și să contrasemneze într-un proces-verbal plângerea aceea. Prin urmare, chiar când cineva are o plângere scrisă, dar scrisă de mâna altuia, el este obligat să meargă la primar însoțit de scriitor și să citească acea plângere în fața primarului, care întreabă pe reclamant dacă este adevărată plângerea.

De ce pentru Dobrogea nu prevedeți toate aceste dispozițiuni care sunt în legea actuală de la noi? Eu cred că nu faceți bine și de aceea vă rog

să vă inspirați de la textul legii actuale și să introduceți în acest articol aceleași dispozițiuni... [...].

Nu am auzit întreruperea dlui raportor, dar l-aș ruga să binevoiască a-mi spune dacă are să-mi facă vreo întâmpinare la aceste observațiuni ale mele?

Dl Gr. Vulturescu: Nu, binevoiți a continua.

Dl Al. Marghiloman: Prin urmare, părerea mea ar fi că prin acest articol, să se precizeze că în ceea ce privește procedura de urmat pentru acești judecători comunali în Dobrogea, va fi conformă cu prescripțiunile art. 23, 24 și 25 din Legea judecătoriilor comunale de aci din țară, sau dacă nu, atunci mai bine să lăsăm după obiceiul cel vechi, ca nicio reclamațiune sau cerere în judecată să nu se poată face decât prin petițiuni scrise și subscrise de reclamant, fie prin propria mână, fie prin punere de deget. Eu nu cred ca în comunele din Dobrogea să nu se găsească câte unul sau doi oameni care să știe să scrie și să facă o plângere celui care ar vrea să reclame.

De aceea vă rog, dlor, să binevoiți a primi această propunere și a o încorpora în această lege, pentru că petițiunea este temeiul cel adevărat nu numai al reclamantului, dar și chiar baza hotărârii ce se dă de judecător, și mai cu seamă pentru că prin art. 4 se zice că Curtea de Apel va avea să judece conform Legii judecătoriilor de ocoale.

Acestea sunt observațiunile pe care aveam să le fac cu ocaziunea acestui articol.

La art. 5 [Primăria mai este în drept a judeca cu drept de apel toate contravențiunile polițienești, conform art. 385, 389 și 393 din Codul Penal și 164 din Procedura Penală, precum și toate cazurile prevăzute de Legea poliției rurale].

Dl Al. Marghiloman: Dlor sunt două îndreptări de redacție, care caută a se face: întâi cuvântul *primăria* trebuie înlocuit cu cuvintele: *judecătoriile comunale*; al doilea, acolo unde se vorbește de dreptul de apel trebuie să se spună la ce instanță se poate face; căci după art. 169 și 171 din Procedura Penală, toate apelurile pentru contravenții polițienești se duc la tribunalele de primă instanță. Mi se pare că în spiritul nostru este ca aceste apeluri să meargă la judecătoriile comunale; prin urmare, trebuie să se facă mențiune aci de autoritatea unde au să se adreseze.

*Dl ministru al justiției Eug[eniu] Stănescu*⁵: Amândouă observațiunile D-voastră sunt foarte juste și rog pe dl raportor să le aibă în vedere.

⁵Eugeniu Stănescu (n. 25 decembrie 1836-d. 30 decembrie 1905) avocat (până în anul 1868) cu studii de Drept în țară și la Paris, unde a obținut titlul de doctor în drept; ziarist în

Dl Al. Marghiloman: Acum mai am o observațiune care e de fond și asupra căreia mai cu deosebire atrag atențiunea dlor delegați. Comparând judecătoriale comunale pe care le înființați în Dobrogea, cu acelea din România Mare, nu văd motivele pentru care în Dobrogea se întinde așa de mult competența lor. Sunt aci o serie de contravențiuni, precum acelea care le prevăd articolele 385, 389 și 393 din Codul Penal. Aceste contravențiuni pot să dea loc la o pedeapsă de amendă de la 15-25 de lei și la închisoare și la închisoare de 5 zile și despăgubire 25 lei, și chiar la confiscare. Aceste trei serii de contravențiuni, în România Mare sunt lăsate judecătoriilor de ocol. Cred că ar fi bine ca și în Dobrogea tot judecătoriile de ocol să aibă dreptul a se pronunța asupra lor. Cu atât mai mult că în art. 164 din Procedura Penală se găsește corectivul acestui lucru straniu, că atunci când se petrece contravențiunea într-o comună să fii nevoit a alerga în altă comună unde se află judecătorie de ocol spre a te judeca.

Art. 164 zice că, ori de câte ori o contravențiune constituie un flagrant delict, sau când toate părțile, precum și martorii contravențiunilor se află la fața locului, atunci judecătoria comună e competentă de a judeca orice contravențiune; prin urmare e bine să punem în armonie legea din România cu cea din Dobrogea și să zicem:

«Judecătoriile comunale mai sunt în drept a judeca cu drept de apel la judecătoria de ocol toate contravențiunile etc.», lăsând în principiu ca toate cele trei serii de contravențiuni, care sunt în rezumat tot acelea din art. 164, să rămână în cadrul judecătoriilor comunale, cum este și astăzi în legea pentru România Mare. Aceasta este observațiunea pe care am onoare a o face și cred că tocmai spiritul de unificare, vă va face și pe d-voastră să primiți modificarea ce propun.

Dl ministru al justiției Eug. Stănescu: Contravențiunile prevăzute la art. 385, 389 și 393, se judecă de judecătoriile comunale și în România Mare. În cele două ipoteze într-adins am inovat și n-am mai făcut această distincțiune, fiindcă mi se pare că nu mai are rațiunea de a fi, pentru o

presa liberală; deputat și senator al Partidului Liberal; ministru de Justiție (24 iulie 1876-27ianuarie 1877, 28 septembrie 1878-11 iunie 1879, 1 august 1882-30 septembrie 1883, 16 decembrie 1885-20 martie 1888, 4 octombrie 1895-21 noiembrie 1899, 8 iulie 1902-20 decembrie 1904)), de Interne (10 aprilie-8 iunie 1881) și de Externe (9 iunie-30 iulie 1881).

considerațiune puternică, de a nu mai pune pe părți în necesitatea să meargă la judecătorul de ocol pentru o contravențiune care în definitiv intră în enumerarea acestui articol. Am întins competența acestor judecătorii și pentru cazul când nu e flagrant delict, sau când nu sunt martori în localitate, căci prin aceasta e o înlesnire care se face.

Cât pentru singura parte, care s-a adăugat la acest articol, e contravențiile la poliția rurală; cred că și aceasta este o inovațiune care răspunde la o necesitate practică simțită în Dobrogea. Am crezut de cuviință să dăm dreptul judecătoriilor de ocoale de a judeca și aceste contravențiuni, pentru că ele sunt mai la fața locului, și mai la îndemână să facă dreptate celui năpăstuit.

Ne mai luând nimeni cuvântul, se pune la vot art. 5 cu modificarea de redacțiune propusă de dl Marghiloman și se primește.

Dl Al. Marghiloman: Eu cred, dle ministru, că și la acest articol ar fi locul a se pune o inovațiune, a cărei răsfrângere am dori-o și pentru România Mare; este o inovațiune cerută de practică și cu atât mai mult simțită, cu cât legea asupra actelor autentice trebuie să o ceară. Ar fi bine ca unul dintre copii să aibă titlul de grefier; cu alte cuvinte, s-ar institui pe lângă judecătorul de ocol o grefă; și fiindcă dăm judecătoriilor de ocol o competență în privința actelor autentice, ar fi bine ca la acele acte să concureze și grefierul.

La art. 13 [Judecătorii de ocoale sunt competenți a judeca toate cererile în materie personală și mobilă, de orice natură ar fie ele, ca primă și ultimă instanță, de la 15 lei până la trei sute lei (inclusiv) capital și interese, sau 50 lei venit anual, iar cu drept de apel până la 1.500 lei inclusiv].

Dl Al. Marghiloman: Dlor deputați, dați-mi voie să vă semnalez și aci o lacună.

În acest articol se vorbește de căderea judecătoriilor de ocoale, nu se vorbește însă nimic despre toate lucrurile care au fost date în atribuțiunea judecătoriilor comunale, și despre cine judecă acestea în comunele urbane?

Dl Gr. Vulturescu: Se prevede în art. 14.

Dl Al. Marghiloman: Mă iertați, acolo e vorba de altceva. Eu am onoare a propune următorul amendament, care nu este decât în glăsuire concordantă cu art. 51&II, al Legii judecătoriilor de ocoale din țară:

«Se înțelege că în comunele urbane nu există judecătorii comunale, judecătorii de ocoale respectivi însușesc și competența dată prin lege judecătoriilor comunale».

Dl Gr. Vulturescu: Mi se pare că la art. 21 se prevede îndestul aceasta.

Dl Al. Marghiloman: Nici acolo nu se prevede.

Dl ministru al justiției Eug. Stănescu: Dl Marghiloman exprimă o idee justă, decât eu cred că amendamentul pe care îl propune d-sa este de prisos, deoarece în comunele urbane unde se înființează un judecător de ocol, el funcționează și ca judecător comunal.

Este evident că toate atribuțiunile judecătoreiei comunale se exercită de acel judecător.

Dacă voiți D-voastră să repetați aceasta și aci, eu nu mă opui, dar se înțelege de la sine.

Dl Al. Marghiloman: Dați-mi voie să vă spun că întâmpinarea care o face dl ministru este greșită; nu găsesc nicăieri în acest proiect de lege un articol în care să se zică că în orașe judecătorii de ocoale vor avea și atribuțiunea judecătoriilor comunale.

În legea de față se vorbește de atribuțiunile judecătoriilor de apel; însă nu se vorbește nicăieri de judecătoriile de ocoale funcționând ca judecătorii comunale; de aceea, eu cred că ar fi mai bine ca pentru lămurirea legii să se facă o redacție mai completă.

La art. 15 [Judecătorii de ocoale vor judeca fără apel până la valoarea de 300 lei, iar cu apel până la orice valoare:

1. Contestațiunile între hotelieri, hangii sau cârciumari cu călătorii, oaspeții sau mușterii lor pentru cheltuieli sau socoteli de ospătărie sau pentru pretențiuni de pierderea sau disparițiunea totală sau parțială a obiectelor aduse în hoteluri, hanuri sau cârciumi.

2. Contestațiunile dintre călători, comisionari sau expeditori cu căraușii sau întreprinzătorii de transporturi pentru întârzierea, stricăciunea sau pierderea obiectelor transportate și pentru plata prețului transportului.

3. Cererile pentru vătămarea adusă de către oameni sau dobitoace, țarinelor, holdelor, fructelor și recoltelor.

4. Cererile pentru uzurpare sau stricăciune de locuri, garduri, șanțuri și alte îngrădituri.

5. Cererile pentru reparațiunile locurilor sau clădirilor închiriate, impuse prin contract sau de către lege în sarcina locatarului (chiriașului).

6. Contestațiunile dintre stăpâni și servitori, meseriași și calfe sau ucenici, comercianți și băieții de prăvălie, patroni și lucrători cu ziua, cu luna sau cu anul, pentru plata simbriei ori a salariului lor, ori executarea contractului.

7. Cereri pentru despăgubiri civile provenite din difamațiuni, injurii, bătăi, loviri sau furturi de competența judecătoriilor de ocoale.].

Dl Al. Marghiloman: Și aci găsesc o lacună comparând legea numai cu cea veche.

Art. 15 este alcătuit din împreunarea art. 52 și 53 din Legea judecătoriilor de ocoale, cu o mică deosebire numai în privința limitelor

apelului, despre care eu nu vorbesc. Aci însă s-a omis paragraful al 2-lea de la art. 53:

«Cererile pentru curățirea șanțurilor, canalelor de irigațiune, iazurilor, gârlelor, zăgazurilor (iezăturilor) când drepturile de proprietate sau de servitute nu sunt contestate».

Acesta este amendamentul ce am onoare a-l propune.

Amendamentul dlui Marghiloman se primește⁶.

La art. 19[Statuând asupra posesiunii, judele va menține sau reintegra în exercițiul dreptului de proprietate sau de servitute pe aceia din părți care va fi stăpânit lucrul sau va fi exercitat dreptul mai mult timp pacinic și pe față, în cursul anului care a preceda intentarea acțiunii sau faptul tulburării adevizării pe care se întemeiază acțiunea].

Dl Al. Marghiloman: Dlor deputați, eu am onoare să propun supresiunea acestui art. 19 și iată motivele mele: până acum noi nu avem legislațiunea noastră, nici în Codicele de procedură, nici în legile speciale, o denominațiune a condițiilor în care trebuie să se exercite acțiunea posesorie, astfel încât, până astăzi suntem cărmuiți de principii tradiționale și de vechea legislațiune franceză, care a trecut prin tradițiune la noi și aceste principii se cunosc de toți, așa încât până acum nu s-a dat loc la nicio controversă.

Nu știu de ce am veni astăzi să introducem niște dispozițiuni speciale și necomplete, să inovăm. Dacă comparăm legea României Mari cu această lege pe care o dăm Dobrogei, vedem că în legea României Mari nu găsim corespondentul art. 19.

Eu nu m-aș opune să facem această inovațiune, dacă ea ar fi completă; însă fac apel la suvenirurile clasice și aledlui raportor și ale dlui ministru de Justiție, ca să vadă că astfel cum este dată definițiunea acțiunii posesorie în art. 19, ea este incompletă și, până la un punct oarecare, și inexactă. Incompletă pentru că se trec cu vederea unele din condițiunile acțiunii posesorie; știți toți că acțiunea posesorie, pentru ca să fie agitată trebuie să însușească condițiunile de a fi continuă, de a fi pe față, de a nu fi precară și, în fine, de a fi anuale, adică să fi durat cel puțin un an. Aci nu se vorbește nimic despre precaritate și apoi redacțiunea lasă să se înțeleagă că judecătorul de pace are să facă un fel de cumpănă între diferitele stadii ale posesiunii, ca să vadă cine a posedat mai mult.

Eu cred, dlor, că ar trebui, ori să facem o lege bine definită și completă, ori dacă nu, atunci să suprimăm art. 19, care nu răspunde la nicio cerință practică.

Iată considerațiunile pentru care vă rog să binevoiți a suprima art. 19.

⁶ Ședința din 6 martie 1886.

Comitetul delegaților și ministrul Justiției recunoscând justiția observațiilor dlui Marghiloman, dar vrând totuși menținerea articolului în discuțiune, dl Marghiloman renunță la propunerea d-sale, adăugând:

Domnilor deputați,

Nu este chestiune care să dea loc la mai multe controverse și care să se prezinte mai des înaintea tribunalelor decât acțiunea posesorie. Trebuie să vă dați bine seama dlor, că aci nu este vorba numai de *Dobrogea*, ci de un precedent legislativ care se creează și poate avea înrâurire asupra hotărârilor care s-ar da ulterior. Notați bine că atât dl raportor, cât și dl Șendrea, cu autoritatea d-sale de profesor, precum și dl ministru de Justiție au făcut cu toții concesiune, dacă nu totală, cel puțin în parte acestui articol, și prin urmare, rog, să primiți a se da o nouă redacție art. 19, care să satisfacă toate cerințele, atât din punctul de vedere al duratei, cât și din punctul de vedere al condițiilor.

Dl vice-președinte: Binevoii a depune amendamentul d-voastre spre a se putea pronunța Comitetul Delegaților.

Dl Gr. Vulturescu: Dlor, Comitetul Delegaților primește a se modifica art. 19 în sensul amendamentului dlui Marghiloman.

Se supune la vot art. 19 astfel amendat și se primește.

La art. 29 [La judecătoriile de ocoale nu sunt admiși decât avocații care au obținut autorizarea de a pleda în Dobrogea. Părțile, însă, se pot înfățișa și prin vreo rudă sau prieten, care nu face profesiunea de avocat.]

Dl Al. Marghiloman: Aproape în spiritul ideilor dezvoltate de dl ministru de Justiție și în apropiere cu articolul pe care îl discutăm, am onoarea a propune un amendament în sensul că oricine va putea să fie reprezentat înaintea judecătoriilor de ocoale prin ruda sa până la gradul al patrulea chiar dacă acea rudă nu ar fi titrată sau chiar dacă avocat fiind, n-ar fi obținut o autorizațiune specială pentru a pleda în Dobrogea (Întreruperi). Deoarece în dreptul comun pe care îl avem în România Mare se dă facultatea de a fi reprezentat cineva prin o rudă până la al treilea grad nefiind avocat, pentru Dobrogea cred că putem întinde această facultate până la al patrulea grad”⁷.

În aceeași zi a fost promulgată, pentru a intra în vigoare la 1 septembrie 1886, Legea prin care se strămuta reședința Curții de Apel din Focșani la Galați, judecând astfelși afacerile civile, comerciale și corecționale venite în apel și pricinile criminale provenite din Dobrogea.

Următorul pas a fost adoptarea legii din 15 aprilie 1888, prin care s-au înființat și în orașele Tulcea și Constanta câte o judecătorie de ocol,

⁷Al. Marghiloman, *Discursuri politice, Volumul I, (1885-1895) publicate de Comitetul Cercului de Studii al Partidului Conservator*, f.e., f.l., 1916, pp. 32-40.

suprimându-se astfel dispoziția ca aceste instanțe să aibă și atribuțiile judecătoriilor de ocol, ceea ce lipsea justițiabilii de beneficiile a două grade de jurisdicție.

Prin Legea judecătoriilor de pace din 4 martie 1894 s-au abrogat dispozițiile legii din 29 martie 1886, privitoare la judecătoriile comunale și la judecătoriile de ocol, organizându-le pe acestea din urmă la fel cu cele din țară. Astfel, la 1 iunie 1894 s-a înfăptuit unificarea justiției de primul grad din Dobrogea.

***JUDICIAL ORGANIZATION IN DOBROGEA IN THE DEBATES OF
THE ASSEMBLY OF DEPUTIES (1886). ALEXANDRU
MARGHILOMAN'S ANALYSIS
-abstract-***

Key words: 1886, Assembly of Deputies, Alexandru Marghiloman, Dobrogea, judicial organization

After the reintegration of Dobrogea into Romania, laws and regulations were initiated to achieve legislative unification at the level of the entire country. Such a normative act was debated in 1886, benefiting from the expertise of the politician Alexandru Marghiloman.